

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
VYRIAUSIOJI PATARĖJA
MEDEINA AUGUSTINAVIČIENĖ**

Teikti Tarybos posėdžiui
Tarybos narys
Donatas Jasas
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Renatas Pocius
Tarybos pirmininkė
Inga Žilienė

2019-07-31

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
2011 M. LIEPOS 29 D. NUTARIMO NR. O3-229 „DĖL SKATINIMO KVOTŲ
PASKIRSTYMO AUKCIONŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. liepos 31 d. Nr. O5E-241

Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 1, 12 ir 13 punktais bei 20 straipsnio 4, 6, 7, 9, 11 dalimis, kuriais Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) kompetencijai priskirta skelbti ir organizuoti skatinimo kvotų paskirstymo aukcionus (toliau – aukcionas) Lietuvos Respublikos Vyriausybės (ar jos įgaliotos institucijos) patvirtintame elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo tvarkaraštyje (toliau – tvarkaraštis) numatytais terminais, atsižvelgiant į Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo pakeitimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 382 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, taip pat į Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2019 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. O3E-152 „Dėl Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“, elektros energijos, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš

atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2019 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. O3E-139 „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“, parengtas Tarybos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas (toliau – Projektas).

Projektu siekiama užtikrinti, kad keičiami Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-229 „Dėl skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ patvirtinti Nuostatai atitiktų:

1) Įstatymo nuostatas, susijusias su aukcionų vykdymu, įsigaliojusias nuo 2019 m. gegužės 1 d.;

2) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 17, 20, 20¹, 21 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 63¹ straipsniu ir 15 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu (toliau – AIEĮ pakeitimo įstatymas) įtvirtintus reikalavimus;

3) Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatas, susijusias su aukciono vykdymu, įsigaliojusias 2019 m. gegužės 1 d.;

4) Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir pakeisto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 382 reikalavimus.

Esminiai Įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo pakeitimai, į kuriuos atsižvelgiant parengta ir Projektu keičiama aukcionų nuostatais reglamentuojama aukcionų organizavimo ir vykdymo procedūra:

1. Keičiamas skatinimo kvotų paskirstymo modelis:

1.1. aukcione potencialūs elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojai varžosi ne dėl Komisijos nustatyto fiksuoto tarifo, o dėl elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedo, kuris apskaičiuojamas AIEĮ pakeitimo įstatyme nustatytu būdu;

1.2. didžiausiosios kainos nustatymo metodiką ir atskaitinės kainos nustatymo metodiką tvirtina ir kainas nustato Taryba;

1.3. kainos priedą nustato Taryba.

2. Aukcionai organizuojami tvarkaraštyje nustatytais terminais.

3. Aukcione gali dalyvauti tik naujus ar neeksploatuotus pajėgumus ketinantys statyti ir eksploatuoti asmenys, atsisakę leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus.

4. Asmenys, statantys ar įrengiantys elektrines, kurių įrengtoji galia lygi ar didesnė kaip 500 kW, privalo priiimti balansavimo atsakomybę.

5. Įtvirtintas aukcione dalyvaujančių gamintojų technologinio neutralumo principas.

6. Elektros energetikos įstatymo pakeitimais nustatyti atnaujinti reikalavimai elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolui ir prievolių užtikrinimo procedūrai.

7. Numatytas aukciono dalyvio mokestis, kurį nustato Taryba, įvertinusi aukciono organizavimo sąnaudas.

8. Procedūrų laiko terminų pakeitimai, sąvokų apibrėžimai, redakcinio pobūdžio pataisos.

Projektas buvo paskelbtas viešajai konsultacijai. Pirmoji viešoji konsultacija vyko nuo 2019 m. vasario 18 d. iki 2019 m. kovo 7 d., antroji – nuo 2019 m. liepos 8 d. iki 2019 m. liepos 17 d. Taip pat buvo suorganizuoti viešieji aptarimai 2019 m. kovo 6 d. ir 2019 m. liepos 29 d. Viešųjų

konsultacijų metu buvo gautos pastabos iš: Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos; Lietuvos vėjo elektrinių asociacijos; AB Lietuvos energija.

Pagrindinės pastabos susijusios su administracinės naštos verslui mažinimu, aukciono laimėtojų parinkimo procedūros tobulinimu. Į jas buvo atsižvelgta, parengtas patobulintas Projektas, kuris ir buvo skelbtas antrajai viešajai konsultacijai. Laimėtojo atrinkimui numatomas dviejų etapų procesas: tais atvejais, kai pirmajame aukciono etape pateikti mažiausi aukciono dalyvių pasiūlymai sutampa, tačiau nepakanka skatinimo kvotos visiems, pateikusiems mažiausią kainos priedo pasiūlymą, ir tais atvejais, kai pirmajame aukciono etape pateikti mažiausi aukciono dalyvių pasiūlymai sutampa, tačiau nepakanka elektros tinklo galios ir pajėgumų visų šių dalyvių elektrinėms prijungti. Taip pat įtrauktas naujas skyrius „Aukciono dalyvio mokestis“ bei atsisakyta aukciono procedūros stabdymo ir atnaujinimo procedūrų aprašymo. Detalus pastabų ir pasiūlymų vertinimas pateiktas 2 prieduose: Projekto derinimo pažymose (pridedama).

Po viešojo Projekto aptarimo, įvykusio 2019 m. liepos 29 d., Nuostatų 10 p., nustatant mažiausią aukciono kainos priedo pasiūlymo teikimo žingsnį (koku tikslumu turi būti teikiamas kainos priedo pasiūlymas), buvo pakoreguotas atsižvelgiant į pakartotinę rinkos dalyvių išsakytą nuomonę, kad 0,1 Eur tikslumo žingsnis yra pernelyg suvaržantis dalyvių galimybes. Dėl šios priežasties, buvo pakoreguotas minėtas Nuostatų punktas pakeičiant, kad mažiausias aukciono kainos priedo pasiūlymo žingsnis gali būti nurodomas 0,05 Eur tikslumu. Toliau pateikiamas pavyzdys, kaip turėtų būti teisingai teikiami kainos priedo pasiūlymai: Taryba paskelbė, kad pagal nutarimais patvirtintas didžiausią ir atskaitinę kainas, maksimalus kainos priedas yra 3,86 Eur/MWh. Vadinasi, didžiausias Dalyvio pasiūlymas dėl kainos priedo šiuo atveju galimas 3,86 Eur/MWh, kiti galimi pasiūlymai pateikiami 0,05 Eur tikslumo žingsniu, t. y. mažėjimo tvarka: 3,81 Eur/MWh, 3,76 Eur/MWh, 3,71 Eur/MWh, ... 0,01 Eur/MWh, 0 Eur/MWh.

Kadangi nuo 2019 m. liepos 1 d. susijungė¹ Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos, Nuostatuose pakeista aukciono komiteto sudėtis. Nuostatų 15 punkte numatyta, kad į aukciono komitetą kviečiami ekspertai iš Vilniaus universiteto ir VšĮ Lietuvos energetikos agentūros. Iš Vilniaus universiteto kviečiami tik tokie kandidatai, kurie turi mokslo tiriamosios patirties, tiesiogiai susijusios su atsinaujinančių išteklių energetika ir galintys prisidėti savo žiniomis ir patirtimi vykdant Aukciono komiteto veiklą. VšĮ Lietuvos energetikos agentūros veikla yra tiesiogiai susijusi su organizuojamu aukcionu.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, siūloma pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PRIDEDAMA:

¹ Lietuvos Respublikos Seimas, 2019 m. vasario 14 d. Seimo plenariniame posėdyje priimdamas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 161, 19, 191, 22, 23, 241, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 341, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XIII-1968 (toliau – Pakeitimo įstatymas), pritarė Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) prijungimui prie Komisijos bei numatė, jog nuo 2019 m. liepos 1 d. po reorganizacijos Komisija perims visas Inspekcijos teises ir pareigas, taip pat Komisijos pavadinimas bus pakeistas į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą (toliau – Taryba). Vyriausybė 2019 m. kovo 6 d. nutarimu Nr. 221 „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos“ pritarė, kad Inspekcija būtų reorganizuojama jungimo būdu ir Inspekcija būtų prijungta prie Komisijos. Vadovaujantis Pakeitimo įstatymo 22 straipsnio 11 dalimi, kituose įstatymuose ir (ar) jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose vartojamus reorganizuojamų įstaigų pavadinimus „Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija“ ir „Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos“ atitinka institucijos pavadinimas „Valstybinė energetikos reguliavimo taryba“.

1. Tarybos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 24 lapai;

2. Tarybos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui, paskelbtam 2019 m. vasario 18 d., pateiktų pastabų derinimo pažyma, 21 lapas;

3. Tarybos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui, paskelbtam 2019 m. liepos 11 d., pateiktų pastabų derinimo pažyma, 12 lapų.

Vyriausioji patarėja

Medeina Augustinavičienė

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos atstovai;
2. AB Lietuvos energijos atstovai;
3. Lietuvos vėjo elektrinių asociacijos atstovai;
4. Lietuvos saulės energetikos asociacijos atstovai;
5. Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos atstovai;
6. LITGRID AB atstovai;
7. AB „Energijos skirstymo operatorius“ atstovai.